

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

_____ Nr. _____
I _____ Nr. _____

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM) parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. lapkričio 13 d. nutarimo Nr. 1218 „Dėl augalų, už kuriuos mokamos tiesioginės išmokos, draudimo įmokų žemės ūkio veiklos subjektams ir draudimo įmonių išlaidų dalinio kompensavimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas).

Informacija dėl pagrindinių Projekto nuostatų:

I. Sprendžiama problema	<p>Šiuo metu galiojanti paramos sistema stichinės sausras atveju skatina žemės ūkio veiklos subjektus mažiau kliautis nuostolių kompensavimu vien tik iš valstybės, bet ir patiems iš dalies prisiimti riziką draudžiant augalus ir pasėlius. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 1218 „Dėl augalų, už kuriuos mokamos tiesioginės išmokos, draudimo įmokų žemės ūkio veiklos subjektams ir draudimo įmonių išlaidų dalinio kompensavimo“ (toliau – nutarimas) patvirtinta paramos sistema skatina draudimo įmones aktyviau drausti augalus nuo stichinės sausras, siūlant žemės ūkio veiklos subjektams priimtinesnę kainą, nes dėl šios paramos mažėja draudimo įmonių perdraudimo išlaidos.</p> <p>2006 metais, kol nebuvo priimtas nutarimas, žemės ūkyje įvyko stichinė sausra, kurios metu žemės ūkio veiklos subjektai patyrė apie 695 mln. litų nuostolių. Nuostoliams iš dalies padengti iš valstybės biudžeto buvo skirta per 130 mln. litų. Siekiant mažinti valstybės biudžeto lėšų poreikį žemės ūkio veiklos subjektų dėl stichinių sausrų patiriamams nuostoliams kompensuoti, nutarimu buvo patvirtinta valstybės pagalbos priemonė. Parama kompensuojant dalį draudimo įmonių lėšų tik stichinei sausrai buvo pasirinkta atsižvelgiant į tuometes valstybės biudžeto galimybes. Visoms meteorologinėms rizikoms taikyti perdraudimo valstybės lėšomis schemą nepakako lėšų, o stichinė sausra yra viena iš Lietuvoje didžiausių žalą žemės ūkio sektoriui sukeliančių meteorologinės rizikos rūšių, kuriai perdraudimo įmonės be valstybės paramos taikytų daug didesnę kainą, o tai lemtų stichinės sausras draudimo kainos didėjimą ir tokio draudimo patrauklumo mažėjimą žemės ūkio veiklos subjektams.</p> <p>Vertinant praėjusių trejų metų (2017–2019 m.) patirtį pažymėtina, kad dėl ekstremalių meteorologinių reiškinių padarinių žemės ūkiui visais šiais metais buvo skelbiamos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos. 2017 m. didelius derliaus nuostolius sąlygojo šalyje užsitęsusi liūtys, dėl kurių žuvo arba nebuvo pasėta 292 tūkst. ha žieminių pasėlių; 2018 m. dėl stichinės sausras žemės ūkio bendrosios produkcijos buvo pagaminta 253 mln. Eur mažiau nei 2017 m.; 2019 m. stichinė sausra paveikė daugiau kaip 64 tūkst. ha pasėlių.</p> <p>Siekiant iš dalies kompensuoti žemės ūkio veiklos subjektų nuostolius dėl 2018 m. stichinės sausras, Lietuvos Respublikos Vyriausybė skyrė 17 mln. Eur (po 8,5 mln. Eur 2019 m. ir 2020 m.) valstybės biudžeto lėšų.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Atsižvelgiant į tai, kad Europos Komisija pratęsė iki 2021 m. gruodžio 31 d. Europos Sąjungos valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėse gairių 2014–2020 m. galiojimą, Projektu atliekant techninį keitimą, būtų pratęsiamas pagal pirmiau nurodytas gaires įgyvendinamos valstybės pagalbos priemonės galiojimas iki 2021 m. gruodžio 31 d., užtikrinant draudimo nuo stichinės sausras rizikos prieinamumą žemės ūkio veiklos subjektams.</p> <p>Projektu siūlomas nustatyti 2021 m. taikomas 6,0 koeficientas – draudimo įmonei išmokėjus augalus apdraudusiems žemės ūkio veiklos subjektams draudimo išmokas už nuostolius, patirtus dėl sausras, kai šių draudimo išmokų suma per draudimo laikotarpį (nuo einamųjų metų spalio 1 d. iki kitų metų rugsėjo 30 d.) viršija visą draudimo nuo sausras įmokų sumą daugiau nei šiuo nustatytu koeficientu. Koeficientas nuosekliai kasmet didinamas 0,5 remiantis nutarimo 1.2.3 papunkčiu; ši tvarka notifikuota Europos Komisijos.</p> <p>Pažymėtina, kad 2021 m. ŽŪM planuoja atlikti mokslinį tyrimą, siekdama įvertinti galimybę nuo 2022 m. pereiti prie platesnio perdraudimo:</p>

	draudimu grįstų meteorologinių žalų valdymu (ne tik sausros, bet ir iššalimo, šalnos ir kt. rizikų), nustatant, kaip perdraudimas daro įtaką draudimo kainai galutiniam naudos gavėjui, t. y. ūkiui. Per 2021 m. atlikus mokslinį tyrimą ir Europos Komisijai patvirtinus reglamentus, keičiančius galiojančias Europos Sąjungos valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėse gaires, būtų teikiami ŽŪM siūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei nuo 2022 m. apsispręsti dėl valstybės perdraudimo tikslingumo.
III. Priemonių kaštai	Projektui įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės. <u>Galimiems įsipareigojimams pagal nutarimą Lietuvos Respublikos finansų ministerija yra padėjusi ~2,5 mln. Eur indėlį.</u>
IV. Nauda visuomenei	Priėmus Projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Nauda – didesnis pasėlių draudimo nuo stichinės sausros rizikos prieinamumas žemės ūkio veiklos subjektams.

Projektas neprieštaruja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatom.

Projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Projektą įgyvendinanti priemonė – „Dalies draudimo įmonių išlaidų, susidariusių išmokant draudimo išmokas už nuostolius, patirtus dėl stichinės sausros, kompensavimas“ Nr. N 682/2007 yra notifikuota. Kadangi Europos Komisija pratęsė iki 2021 m. gruodžio 31 d. Europos Sąjungos valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėse gairių 2014–2020 m. galiojimą, ŽŪM š. m. spalį pateikė Europos Komisijai prašymą pratęsti valstybės pagalbos priemones, parengtas ir taikomas pagal šias gaires.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, nes Projektu nėra siūloma nustatyti naujo ar iš esmės keisti esamo teisinio reguliavimo. Priėmus Projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Projekte neapibrėžiamos naujos sąvokos, kurias reikėtų įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektas buvo skelbtas (2020 m. gruodžio 4 d. Nr. 20-16299; 2021 m. sausio 14 d. Nr. 20-16299 (2); 2021 m. vasario 4 d. Nr. 20-16299 (3)) Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje pastaboms ir pasiūlymams gauti. Į visas gautas pastabas atsižvelgta. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės siūlymu, Projektas derintas su Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmais (ŽŪR) bei Lietuvos draudikų asociacija (LDA). Per nustatytą laikotarpį ŽŪR ir LDA pastabų ar siūlymų projektui nepateikė – darbo tvarka informavo, kad pastabų ar siūlymų Projektui neturi.

Projektą parengė ŽŪM Strateginių pokyčių valdymo grupės (vadovė Virginija Žoštautienė, tel. 239 8421, el. p. virginija.zostautiene@zum.lt) patarėjas Edvardas Makšeckas, tel. 239 1083, el. p. edvardas.makseckas@zum.lt.

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 1 lapas.
2. Projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

Ministras

Kęstutis Navickas

Edvardas Makšeckas, tel. (8 5) 239 1083, el. p. edvardas.makseckas@zum.lt